

A Győri Ítéltábla a Dr. Székely Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** az L. Nagy és Lombos Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r.** és a **II.r. alperesek** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 4.P.21.154/2016/18/I. sorszám alatti ítélete ellen az I.r. alperes által 19. sorszám alatti fellebbezése folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az I. r. alperes által a felperes javára 18.000.-(Tizennyolcezer) forint elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Köteles a felperes megfizetni 15 napon belül az I. r. alperesnek mindkét fokú eljárás perköltségeként összesen 98.000.-(Kilencvennyolcezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az I.r. alperes valamint a felperes és a II.r. alperes között 2007. november 21-én 52.616,- CHF tárgyában magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással kölcsönszerződés jött létre. A szerződés IV.1. pontja szerint a „ Felek kijelentik és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítására, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az adós banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön-, és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az adós banknál vezetett számláiról, illetve a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállaltak.

Felek/adós felkéri(k) a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyéb tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott tényeket, adatokat, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén, a bank felkérésére az adósok banknál vezetett számlái, a bank nyilvántartásai, könyvei alapján és

nyilvántartásokba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a banktitok megadásának kötelezettsége alól a felmentést megadják."

A ... számú kölcsönszerződéssel és az annak biztosítékául szolgáló jelzálogszerződéssel azonos tartalommal az I.r. és II.r. alperes a 2007. november 21. napján kelt 600/2007. számú, ... közjegyző által készített közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett A jelzálogszerződés VIII. pontja szerint a „Kötelezett tudomásul veszi, hogy a jogosult a zálogtárgy meglétét, rendeltetésszerű használatát, annak állagát bármikor ellenőrizheti, az értékét bármikor felülvizsgálhatja, valamint azt, hogy amennyiben a zálogtárgy állagának romlása a követelés kielégítését veszélyezteti, úgy a jogosult kérheti a zálogtárgy helyreállítását, vagy a veszélyeztetés mértékének megfelelő biztosíték adását."

A felperes a többször módosított kereseti kérelmében a kölcsönszerződés I.4. pontjának, valamint a jelzálogszerződés VIII. pontjának érvénytelensége megállapítását kérte. A kölcsönszerződés I.4. pontját illetően hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. § e./ pontja szerinti fogyasztói szerződés, erre figyelemmel arra a 93/13 EKG Irányelv 6. cikkében is írtakra figyelemmel a Ptk. 209. § /1/ bekezdése alkalmazandó. hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontja Általános Szerződési Feltételnek minősül, figyelemmel a Ptk. 205/A. § /1/, /2/ és /3/ bekezdésében foglaltakra. Álláspontja szerint a támadott szerződési feltétel a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § /1/ bekezdés a./, b./ és j./ pontjába ütközik, valamint sérti a Kormányrendelet 2. § f./ pontját és 1. § /1/ bekezdés j./ pontját, ebből következően az a Ptk. 209/A. § /2/ bekezdése alapján semmis. A zálogszerződés VIII. pontjának érvénytelenségét illetően a Ptk. 209. § /1/ és /4/ bekezdésében, 209/A. § /2/ bekezdésében, a Kormányrendelet 1. § a./, b./ pontjában, 1. § /2/ bekezdés f./ pontjában, valamint a 93/13 EKG Irányelv 6. Cikk /1/ bekezdésében írtakra hivatkozott.

Az alperes valamennyi kereseti kérelem elutasítását kérte. A kölcsönszerződés I.4. pontját illetően arra hivatkozott, hogy a támadott rendelkezés a felperesre nézve semmilyen hátrányos rendelkezést nem tartalmaz, mivel a kölcsönszerződésnek illetőleg az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatnak a közjegyzői okiratba foglalásával a felperes kötelezettséget vállalt a kölcsönszerződés teljesítésére, a kölcsön és járulékai visszafizetésére, és ezzel az I.r. alperest közvetlen bírósági végrehajtás megindítására jogosította fel. A közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatra az 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 23/C. § /1/ bekezdése szerinti végrehajtási záradék kiállíthatósága miatt került sor, figyelemmel az 1991. évi XLI. törvény (Kjtv.) 111-112. §-aiban foglaltakra. A támadott kikötés ugyanakkor semmilyen rendelkezést nem tartalmazott arra nézve, hogy a ténytanúsítványban foglaltakat az ügyfél utóbb ne vitathatná. A felperes nincs elzárva attól, hogy a végrehajtás korlátozása, vagy megszüntetése iránti perben a Pp. 164. § /1/ bekezdése valamint a Pp. 369. § b./ pontja alapján bizonyítsa, hogy tartozása eltér az I.r. alperes könyveiben nyilvántartottól. A vitatott kikötés nem a szerződés rendelkezéseinek értelmezésére, vagy az adós teljesítése szerződésszerűségének a megállapítására vonatkozik, és a bizonyítási teher megfordulását sem eredményezi a fogyasztó hátrányára. Rámutatott, hogy a 1996. évi CXII. törvény (r.Hpt.) 2. mellékletének 10.3. pontja szerint az I.r. alperes kötelezettsége volt a folyósított kölcsönök nyilvántartása, ebből következően a támadott szerződéses rendelkezés az r.Ptk. 209. § /5/ bekezdéséből következően nem tekinthető tisztességtelennek. Részletesen hivatkozott a Budai Központi Kerületi Bíróság 24.P.24.165/2015/33. szám alatti ítéletében írtakra.

Az elsőfokú bíróság a 2017. március 22. napján kelt 4.P.21.1154/2016/18/I. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes mint adósok, továbbá az I.r. alperes mint hitelező között Ajkán 2007. november 21-én létrejött kölcsönszerződésnek az I.4. pontjában írt, a kereseti kérelemben támadott rendelkezései érvénytelenek. A bíróság a II.r. alperest ennek tűrésére kötelezte,

ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A jelzálogszerződés VIII. pontját illetően a törvényszék ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az tartalmilag a r.Ptk. 261. § /1/ és /2/ bekezdése szerinti rendelkezéseket foglalja magában, ebből következően a Ptk. 209. § /5/ bekezdése alapján e szerződési feltétel tisztességtelensége nem állapítható meg. A kölcsönszerződést illetően kifejtette, hogy az a Ptk. 685. § e./ pontja szerinti fogyasztói szerződésnek minősül, a támadott szerződési rendelkezés pedig az r.Ptk. 205/A. § /1/ bekezdése szerinti Általános Szerződési Feltétel. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontja a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés b./ és j./ pontja alapján tisztességtelen, mert abból következően annak megállapítására, hogy a felperes szerződésszerűen teljesít-e, kizárólag a pénzügyi intézet jogosult saját nyilvántartásai alapján. Kifejezetten erre lehet következtetni a vitatott szerződés rendelkezéséből, mely szerint a bank a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén kezdeményezi a közjegyzőnél a végrehajtás elrendeléséhez szükséges tényekről tanúsítvány kiállítását. A támadott szerződési feltételben a felperes előre elismerte, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozása azzal az összeggel azonos, amit az I.r. alperes a saját nyilvántartása alapján tartozásként megállapít. A r.Ptk. 242. §-a szerinti tartozás elismerésnek minősülő nyilatkozat azt eredményezi, hogy adott esetben egy, a kölcsönszerződésből eredő tartozás összegének megállapítása iránt a pénzügyi intézet által a fogyasztó ellen indított perben a felperes utóbb kényszerül annak bizonyítására, hogy a bankkal szembeni tartozás ténye, vagy összege nem felel meg a valóságnak, ezért a támadott szerződési kikötés a bizonyítási terhet megfordítja. A törvényszék a Pp. 81. § /1/ bekezdése alapján kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 18.000 forint perköltséget azzal, hogy az ezt meghaladóan felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az elsőfokú ítélet ellen az I.r. alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereseti kérelem teljes körű elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését kérte. Kérte, hogy az ítélet táblája kötelezze a felperest a felmerült másodfokú perköltség megfizetésére. Az elsőfokú eljárásban tett előadásait fenntartva hangsúlyozta, hogy a közvetlen végrehajtás elrendelése során végrehajtási záradékkal nem a felek közötti kölcsönszerződés, hanem a kölcsönszerződés megkötését követően közjegyzői okiratba foglalt felperesi egyoldalú tartozáselismerő nyilatkozat lett ellátva. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontja a Vht. 23/C. § /1/ és /2/ bekezdésével, 21. § /1/ és /2/ bekezdésével, a Kjt. 111-112. §-aiban foglaltakkal, továbbá a Pp. 195. § /1/ és /6/ bekezdésében írtakkal összhangban álló rendelkezéseket tartalmaz, ebből következően az nem minősülhet a Ptk. 209. § /6/ bekezdés alapján tisztességtelennek. Kiemelte, hogy a támadott kikötés semmilyen rendelkezést nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a ténytanúsítványban foglaltakat az ügyfél utóbb ne vitathatná. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben a Pp. 164. § /1/ bekezdéséből következően egyébként is az ügyfelet terhelne a banki nyilvántartással szemben annak a bizonyítása, hogy az abban rögzítettekkel szemben más összegű teljesítéssel élt, ezért a vitatott kikötés a bizonyítási terhet nem fordítja meg. Hangsúlyozta, hogy a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés a./ és b./ pontja a jelen eljárásban nem alkalmazható, mert a támadott rendelkezés nem az adós teljesítése szerződésszerűségének a megállapítására vonatkozik, az csak arról szól, hogy az I.r. alperes a közvetlen bírósági végrehajtás megindítása céljából ténytanúsítvány kiállítását kérheti a közjegyzőtől az általa nyilvántartott adatok alapján. A Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés i./ pontja szerinti fogyasztói igényérvényesítés lehetőségét a támadott rendelkezés nem zárja ki, mint ahogy az 1. § /1/ bekezdés j./ pontja szerinti bizonyítási terhel megfordulását sem eredményezi. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a r.Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjából következően a felperes tartozásának nyilvántartása, az aktuális tartozással kapcsolatos adatok vezetése, figyelemmel kísérése az I.r. alperes jogszabályi kötelezettsége, ebből következően a támadott szerződéses rendelkezés tisztességtelensége az r.Ptk. 209. § /5/ bekezdése alapján nem állapítható meg. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során is hivatkozott a Budai Központi Kerületi Bíróság

24.P.24.165/2015/33. számú ítéletében kifejtettek szerint végrehajtási záradék esetén sem szükséges a felek olyan tartalmú megállapodása, hogy az alperes a saját nyilvántartásai alapján határozza meg a végrehajtandó tartozás összegét a végrehajtás elrendelése iránti kérelemben, ugyanis a végrehajtás elrendelése iránti kérelemben a végrehajtást kérő köteles megjelölni a végrehajtani kívánt követelés összegét. A közjegyző nem vizsgálja, nem is vizsgálhatja azt, hogy a végrehajtást kérő pontosan mely adatokra alapozva jelöli meg a végrehajtandó követelés összegét a közjegyzői okirat szerinti összegben. A végrehajtási záradék kiállítása nem zárja ki, hogy a követelés fennállását vagy összegét az adós a végrehajtás elrendelését követően vitassa, és nem zárja el az adóst a bizonyítástól. Hivatkozott a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5. számú ítéletében foglaltakra azzal kapcsolatban, hogy ha a pénzügyi intézet nem találja szerződésszerűnek az adós teljesítését, akkor nem zárható el attól, hogy felszólítsa a teljesítésre, és a felszólítás eredménytelensége esetén felmondja a jogviszonyt. Életszerű és nem jogsértő, hogy ha a pénzügyi intézet jogszabály rendelkezése alapján a tartozás nyilvántartására köteles, a tartozás összegének közlésekor a saját kimutatásait veszi alapul. A végrehajtási záradékolás alapja valóban az alperes közlése a tartozás összegéről, de vita esetén ez nem több mint az alperes nyilatkozata. A támadott szerződési pont akkor lenne tisztességtelen, ha kizárólagos jogosultságot adna a pénzügyi intézetnek a tartozás összegének meghatározására, egyben megvonná az adós ezzel kapcsolatos jogait és lehetőségeit.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a támadott ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérte. Változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett azon nyilatkozatát, mely szerint a támadott rendelkezés a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés j./ pontjába ütközik arra tekintettel, hogy a felperes ellen a tartozás megfizetése iránt indított perben főszabályként az I.r. alperest terhelné a követelés pontos összegének bizonyítása. Ehhez képest a perbeli kikötés a bizonyítási terhet megfordítja, ezért az a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés a./ és b./ pontját is sérti. A támadott feltétel kifejezetten azt a célt szolgálja, hogy biztosítsa a Vht. 23/C. § /1/ és /2/ bekezdésében írt feltételek teljesülését, annak érdekében, hogy az I.r. alperes követelését tartalmazó közjegyzői okiratot végrehajtási záradékkal lehessen ellátni, vagyis az I.r. alperesnek a végrehajtást megelőzően ne kelljen pert indítania a felperessel szemben. A támadott feltétel kifejezetten azt a célt szolgálja, hogy biztosítsa a Vht. 23/C. § /1/ és /2/ bekezdésben írt feltételek teljesülését annak érdekében, hogy az I.r. alperes követelését tartalmazó közjegyzői okiratot végrehajtási záradékkal lehessen ellátni, vagyis az I.r. alperesnek a végrehajtást megelőzően ne kelljen pert indítania a felperessel szemben. A támadott szerződéses rendelkezés azt is jelenti, hogy a fogyasztó előre elismeri, hogy a mindenkor fennálló tartozása a hitelező által a felmondás előtt, vagy a felmondásban közölt összeggel azonos, ezzel lényegében biztosítja a hitelező számára a Ptk. 321. § /1/ bekezdése szerinti felmondás jogszerűségének vitathatatlanságát, és joghatásainak érvényesülését, ezzel pedig a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozza. Hivatkozott a BDT2015.3420. számú eseti döntésben írtakra, valamint a BDT2017.3629. és a BDT2017.19. számú eseti döntésben írtakra. A fellebbezési ellenkérelemhez számos egyedi ügyben hozott határozatot csatolt annak alátámasztására, hogy az alperesi álláspont egyezik a töretlen és egységes bírói gyakorlattal. Részletesen nyilatkozott arra, hogy a fellebbezésben meghivatkozott, a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5. számú ítélete a jelen eljárásban nem irányadó, mert sem a pénzügyi intézet személye nem azonos a jelen eljárás I.r. alperesével, sem a támadott rendelkezés szövege nem egyezik a jelen per tárgyát képező kölcsönszerződés I.4. pontjának támadott rendelkezéseivel. Álláspontja szerint a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés b./ pontjába ütközik, hogy a támadott rendelkezés a tartozás mértékének egyoldalú megállapítására jogosítja fel a szerződés felmondásakor a pénzügyi intézetet ezért az a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés i./ pontjába és 1. § /1/ bekezdés j./ pontjába ütközik. Hangsúlyozta, hogy a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés j./ pontja nem a bizonyítási terhet megfordulásáról, hanem annak a fogyasztó hátrányára való megváltoztatásáról tesz említést, ebből következően is tisztességtelen a kölcsönszerződés I.4. pontja. Kifejtette, hogy a Ptk. 209. § /1/ bekezdése szerinti tisztességtelenség vizsgálata során az

EUB C-451/11. számú „Aziz” ítéletében kifejtettek az irányadók, mely szerint az Irányelv 3. Cikkének /1/ bekezdése szerinti, a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenség abban az esetben az esetben állapítható meg, ha a szerződési feltétel a nemzeti jog diszpozitív szabályához képest kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A perbeli szerződési feltétel tartalma a diszpozitív szabályokból nem vezethető le, és ehhez képest a jóhiszeműség és tisztesség követelményét is sérti, mert tárgyalás esetén egy ésszerűen eljáró fogyasztó ilyen szerződési feltételt nyilvánvalóan nem fogadott volna el.

A másodfokú eljárásban az I.r. alperes a fellebbezését fenntartva csatolta a Kúria Pfv.I.21.895/2016/6. számú ítéletét annak alátámasztásaként, hogy a szerződés támadott I.4. pontja nem érvénytelen, valamint ugyanebben a körben hivatkozott a Kúria Gfv.VII.30.285/2017. számú eljárásban hozott, leírás alatt álló jogerős ítéletére.

Az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp. 253. § /3/ bekezdés) és megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a támadott szerződési feltétel tisztességtelenségét megállapító jogi álláspontjával és az e körben hozott érdemi döntésével, az elsőfokú ítéletben kifejtett jogi indokolással az ítéletábra nem értett egyet, az alábbiak szerint:

Azt helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a támadott szerződési feltétel a Ptk. 205/A. § /1/ bekezdése szerinti általános szerződési feltételnek minősül. Oszítja az ítéletábra a törvényszék álláspontját azt illetően is, hogy a felek között a Ptk. 685. § e./ pontja szerinti fogyasztási szerződés jött létre. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 2. Cikk a./ pontja és 3. Cikk /1/ bekezdése szerint az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára. Az Irányelv rendelkezéseit a belső jogba a szerződéskötés időpontjában hatályos Ptk. 209. § /1/ bekezdése implementálta, mely szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul, a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. Tisztességtelen a szerződési feltétel, ha a régi Ptk. 209. § /3/ bekezdése alapján kiadott Kormányrendeletben nem taxatív módon meghatározott tisztességtelennek minősített tényállásoknak megfelel. A Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdésébe tartozó úgynevezett feketelista, és a Kormányrendelet 2. §-ában nevesített, az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek tekintendő, úgynevezett szürke lista tényállásainak megvalósulása esetén a bíróságnak nem kell vizsgálnia a Ptk. 209. § /2/ bekezdése szerinti módon a Ptk. 209. § /1/ bekezdésében meghatározott feltételek megvalósulását. Emellett a kikötés tisztességtelenségének vizsgálata során figyelemmel kell lenni a Ptk. 209. § /5/ bekezdésében írtakra, mely szerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásainak megfelelően határozzák meg. A Ptk. 209. § /4/ bekezdése értelmében a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó törvényi rendelkezések nem alkalmazhatóak a fő szolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. Ilyen korlát hiányában a Ptk. 209. § /2/ bekezdése szerint a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel, vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. A feltétel tisztességtelenségének vizsgálata körén belül a felperes

ellenkérelmében is hivatkozott, az EUB C-451/11. számú ügyében az úgynevezett „Aziz” ítéletben részletezett tisztességtelenségi teszt ad útmutatást, melynek keretében azt kell vizsgálni, hogy a kikötés kiejtésével mi lett volna az irányadó jogszabályi rendelkezések alapján a szerződés tartalma.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásából megállapíthatóan a törvényszék maga sem látta megállapíthatónak, hogy a támadott rendelkezés a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés a./ pontjába ütközne. Az ítéletábra ezt az álláspontot osztva hangsúlyozza, hogy a szerződés I.4. pontja nem a szerződés feltételeinek egyoldalú értelmezésére jogosította fel a pénzügyet, ebből következően a felperesnek a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés a./ pontjára alapított kereseti kérelme nem lehetett alapos.

A Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés b./ pontja szerinti úgynevezett „feketelistás” tényállás nem értelmezhető a sérelmezett perbeli kikötés vonatkozásában, mert az a fogyasztóval szerződő fél saját teljesítése szerződésszerűségének megállapítására vonatkozik. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a támadott rendelkezést e jogszabályhely alapján tisztességtelennek tekintette. Az ítéletábra szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés b./ pontjának ettől eltérő értelmezése mellett sem állapítható meg, hogy a támadott rendelkezés egyoldalú hatalmasságot biztosítana az I.r. alperes számára avonatközásban, hogy kötelező jelleggel meghatározná, hogy áll-e fenn tartozása az adósnak, s ha igen, milyen összegben. Ennek kimunkálására az I. r. alperes a tevékenységére irányadó ágazati jogszabályi rendelkezések alapján ugyan köteles, de szerződésszerűség minősítésére a felek együttesen jogosultak vagy - vita esetén - ez a következőkben részletezett formalizált eljárásokra tartozó kérdés, melyek keretében egyúttal az is vizsgálható, hogy a sérelmezett kikötés mennyiben ütközik a Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés j./ pontjába.

Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy az r.Hpt. 206. § /1/ és /2/ bekezdése szerint folyamatos szerződések esetében a pénzügyi intézmény köteles az ügyfél részére legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást (kivonat) küldeni. A számláról megküldött kimutatást - az Üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában - elfogadottnak kell tekinteni, ha az ellen az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emel kifogást. Ez nem érinti a követelés érvényesíthetőségét. A követelésnek tehát a hitelező általi peres eljárás útján való érvényesítése esetén is a pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre. A pénzügyet erre vonatkozó tényállításai azonban nyilvánvalóan a saját és a fentiek szerint a legalább évenként a fogyasztó számára is közölt nyilvántartásán alapulnak. Amennyiben az adós ezek után az állítja, hogy a pénzügyi intézmény elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg hibás a számítása, vagy azt állítja, hogy a banki nyilvántartásban szereplő adatokkal szemben a részéről nagyobb összegű teljesítésre került sor, úgy ezen állításait a Pp. 164. § /1/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően, tehát a bizonyítás általános szabályainak megfelelően már neki kell bizonyítania (Győri Ítéletábra Pf.IV.20.018/2017/7/I.). Ebből következően az úgynevezett direkt perben nem állapítható meg, hogy a támadott szerződési rendelkezés a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan változtatná meg (Győri Ítéletábra Pf.IV.20.027/2017/4.). A végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti perben a záradékkal ellátott okirattal szemben a bizonyítási teher - függetlenül a kereset tárgyát képező rendelkezéstől - a Pp. 369. § a./ és b./ pontja, 164. § /1/ bekezdése, 195. § /1/ és /6/ bekezdése alapján eleve az adóst terheli. A pénzügyi intézmény felmondása esetén a támadott rendelkezéstől függetlenül ugyancsak az adóst terheli a bizonyítási kötelezettség azt illetően, hogy a felmondásban megjelölt tartozása nem állt fenn, így a felmondási ok nem valós. Az ilyen perben a bizonyítás terhét nem a kifogásolt általános szerződési feltétel, illetve a ténytanúsítvány kiállítása, hanem maga azon törvényi konstrukció határozza meg, amellyel

a jogalkotó lehetővé tette a közokirat záradékolásával és a kontradiktórius eljárás mellőzésével a közvetlen végrehajtás elrendelését. A közokiratba foglalt kölcsönszerződés közjegyző általi záradékolása nem jelent tartalmi kontrollt. Hangsúlyozza az ítélőtábla, hogy a közjegyző nem a ténytanúsítványt, hanem a kölcsönszerződést záradékolja, a ténytanúsító okirat mindössze a közjegyző jelenlétében lezajlott jogilag jelentős tényeknek az okiratba foglalását jelenti. A felmondás közokiratba foglalása is csak a felmondás tényét tanúsítja közhitelesen, azt nem, hogy annak indoka mennyiben valós. Ezt meghaladóan az is megállapítható, hogy a végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti per megindítását megelőzően a Vht. 41. § /1/ bekezdése alapján ugyancsak az adósnak kell okirattal valószínűsítienie, hogy a követelést teljesítette, vagy az egyéb módon szűnt meg. A bizonyítási teher kapcsán a Vht. 9. §-a utaló rendelkezése folytán a fentiekhez hasonló tartalommal a Pp. 164. § /1/ bekezdése irányadó. Mindezekből következően az állapítható meg, hogy a sérelmezett feltétel csupán arról rendelkezik, hogy elszámolási vita vagy kielégítési igény esetén a vizsgálándó körülmények vonatkozásában az I. r. alperes által vezetett számlák, nyilvántartások és könyvek, valamint az azok alapján készült ténytanúsítvány az irányadó. E kérdések nem a szerződés érvényessége, vagy létrejötte vonatkozásában értékelhetők - nem a szerződés tárgyát, a feleket terhelő jogokat, kötelezettségeket határozzák meg - hanem kizárólag a már létrejött szerződés alapján a feleket terhelő kötelezettség teljesítésének időpontja ésösszagszerűsége utólagos megállapításához nyújtanak technikai segítséget (Győri Ítélőtábla Pf.II.20.095/2017/5/I.). A sérelmezett szerződési feltétel tisztességtelensége a Ptk. 209. § /1/ bekezdése alapján a Ptk. 209. § /2/ bekezdésében írtakra figyelemmel sem állapítható meg. Ennek kapcsán az ítélőtábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy a régi Ptk. 209. § /5/ bekezdése szerinti korlát nem áll fenn, ugyanakkor a sérelmezett rendelkezés a fentiekben kifejtett szerint a követelés érvényesítéséhez csupán technikai segítséget nyújt, azt nem lehetővé teszi, csupán megkönnyíti.

A közvetlen végrehajtás elrendelésének nem előfeltétele a szerződési kikötés és azt a felek a sérelmezett kikötéstől is jogviszonyuk részévé tették. A támadott rendelkezés a feleket terhelő bizonyítási kötelezettséget érdemben nem befolyásolja. E körben figyelemmel kell lenni arra is, hogy az Irányelv 2. Cikk a./ pontja és 3. Cikk /1/ bekezdése szerint a szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata során nem valamilyen hipotetikus hátrányra, hanem arra kell tekintettel lenni, hogy a feltétel alkalmazásával tényleges és jelentős hátrány éri-e a fogyasztót. Összességében tehát az állapítható meg, hogy a támadott kikötés nem biztosít több jogosultságot a pénzügyi intézménynek és nem ró többletterhet a fogyasztóra annál, mint ami a Pp. okirati bizonyításra irányuló, további a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó (Pp. 164. §) rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő (Vht. 23/C. §, Kjtv. 112. §) jogszabályi rendelkezésekből egyéként fakad (Győri Ítélőtábla Pf.III.20.042/2017/9/I.). Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezését a Pp. 253. § /2/ bekezdés alapján megváltoztatta.

A felperes teljes körű pervesztességére tekintettel az ítélőtábla a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján mellőzte az I.r. alperes által a felperes javára 18.000 forint elsőfokú perköltségben való marasztalást, egyúttal a Pp. 239. § és 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte a felperest az I.r. alperes javára perköltség megfizetésére. A perköltség összegét az I.r. alperes által lerótt 48.000 forint, valamint a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel az Áfa-t is magába foglaló, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1), (3), (5) és (6) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásra 35.000 forint, a másodfokú eljárásra 15.000 forint összegben meghatározott ügyvédi költség alapulvételével határozta meg.

Győr, 2017. december 7.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

. Szabó Péter sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó